

Restaurantje spelen

Op deze pagina vind je materiaal dat je kunt gebruiken om jonge leerlingen te stimuleren bij rollenspel binnen een 'Restaurant'-thema.

Download de materialen op

<https://syboor.eu/edu/restaurant>.

Doel van het materiaal

Het materiaal is een hulpmiddel bij 'restaurantje spelen'. Het is bedoeld voor de kleutergroep, maar kan ook ingezet worden in een groep 3 waarin een rollenspelhoek (huishoek, themahoek) gemaakt wordt.

Met het materiaal help je kinderen hun rollenspel te verdiepen. Door het spelscript weten ze welke gebeurtenissen ze kunnen spelen. Door de rollenkaarten help je ze in hun rol te blijven en de rol van hun medespelers te begrijpen. Kinderen die al verder zijn in hun spelontwikkeling kun je uitdagen door hen een rollenkaart te geven waarop een bijzondere emotie, eigenschap of wens wordt uitgebeeld, waardoor een probleem of conflict kan ontstaan als deze emotie of wens in het verhaal wordt verwerkt.

Hoe gebruik je het materiaal

Een standaard huishoek met eettafel en keukenblok kan als restauranthoek ingericht worden.

Vorbereiding:

- Print het **spelscript** uit en plak de pagina's zodanig aan elkaar dat er één lange strook ontstaat. Hang deze aan de muur op een goed zichtbare plaats in de hoek.
- Print de rollenkaarten twee keer uit, plak gelijke rollenkaarten met de achterkant tegen elkaar, en lamineer. Zo blijft de rol zichtbaar als de rollenkaart tijdens het spelen spontaan omdraait.
- Verzamel enkele keychords en test dat deze niet te laag hangen bij kleuters. Maak met een perforator een gaatje aan de bovenkant van elke rollenkaart, niet te ver van de rand, zodat de leerlingen de

Rollenkaarten

rollenkaart aan de keychord kunnen bevestigen en om hun nek kunnen hangen. Zo is voor alle leerlingen duidelijk wie welke rol heeft.

- In plaats van een keychord kun je ook aan elke rollenkaart een touwtje of draad vastmaken. In dat geval kun je twee gaatjes per rollenkaart maken, in elke hoek een. De rollenkaart zal dan minder snel omdraaien tijdens het spelen.

Noodzakelijke spelattributen zijn:

- Een menukaart, bijvoorbeeld [die van Linda Willemsen](#). Bevestig de menukaart aan een A4 klembord; als leerlingen zelf menukaarten gaan maken kun je die makkelijk toevoegen aan het klembord.
- Speelgeld. Je kunt eventueel een ‘betaalpas’ gebruiken, maar speelgeld stimuleert de gecijferdheid van de leerlingen beter.

Optioneel kun je ook **andere spelattributen** toevoegen:

- Schort, koksmuts of andere kledingattributen.
- Aankleding voor de eettafel, zoals tafelkleed, servetten of kaarsjes.
- Een bord bij de ‘ingang’ van de restauranthoek met naam van het restaurant en openingstijden.
- Eten is meestal al aanwezig in de huishoek, maar je kunt leerlingen ook zelf eten laten knutselen; zie voor voorbeelden het filmpje ‘[Restaurantje spelen](#)’ van SchoolTV.

Als je voor het eerst speelgeld introduceert, hebben sommige leerlingen de behoefte om alleen maar met het speelgeld te spelen (manipulerend spel) of om het speelgeld in te zetten binnen een al eerder gespeeld rollenspel (bijv. ‘politie en boef’). Het kan daarom een idee zijn om het speelgeld een paar dagen van te voren al te intruderen, voorafgaand aan de rest restaurantinrichting en de introductie van het spelscript.

Introductie van het materiaal

Prentenboeken

Niet alle leerlingen zullen weten wat een ober is of doet. Gebruik een prentenboek om je thema te starten en dit stukje voorkennis voor het rollenspel bij te brengen.

- Het prentenboek [Een ober van niks van Tjibbe Veldkamp](#) gaat over een ober die zo onhandig is dat hij over de gasten knoeit... en hoe de gasten daarop reageren. Op Youtube zijn ook filmpjes te vinden waarin het boek voorgelezen wordt. Dit is een leuk boek om voor te lezen aan de groep.
- Een ander boek dat geschikt is als voorleesboek voor kleuters is [De ober en de pinguïn van Joukje Akveld](#). Dit boek is langer en bestaat uit meerdere hoofdstukken. Dit boek bevat per pagina vaak meerdere afbeeldingen. Als je dit boek wilt voorlezen, moet je zorgen dat de leerlingen de afbeeldingen kunnen zien terwijl je leest. Je kunt het boek op het bord projecteren, of je kunt voorlezen aan een klein groepje kinderen die je naast je laat zitten.

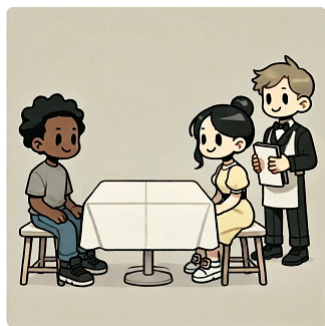
Filmpjes

Als toevoegen op je gekozen prentenboek(en) kun je leerlingen ook verwennen met een filmpje rondom het thema 'restaurant'.

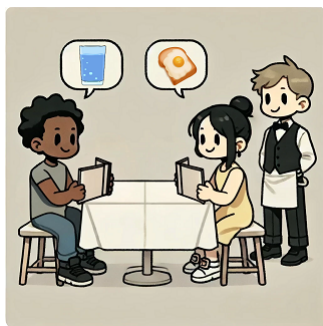
- Het filmpje [Alfabetsoep](#) van Sesamstraat gaat over een veeleisende, ontevreden klant.
- Op SchoolTV is een filmpje [Restaurantje spelen](#) waar in getoond wordt hoe kinderen allerlei gerechten knutselen uit papier.
- Werk je op een school met vvtto Engels dan kun je ook de Engelstalige filmjes [Grover Serves a Big Burger](#) en [There's a Fly in the Soup](#) overwegen.

Uitleggen van het spelscript

Zodra leerlingen het spelscript zien hangen in de restauranthoek, zullen ze waarschijnlijk vragen waar dat voor is. Je kunt dan uitleggen dat dit een geheugensteuntje is bij het 'restaurantje spelen', en samen met een groepje leerlingen de verschillende afbeeldingen interpreteren. Hieronder de uitleg die ik bij de verschillende afbeeldingen geef (hoewel ik zoveel mogelijk de leerlingen eerst aan het woord laat):

De gasten gaan zitten.
De ober brengt het menu.

De gasten bekijken het menu.
De gasten bestellen eten en
drinken.

De ober vertelt de kok wat de
gasten besteld hebben.
De kok maakt het eten klaar.

De ober brengt drinken en
bestek.

De ober brengt de borden,
met het eten er al op.

De gasten genieten van hun
eten en drinken.

De ober vertelt hoeveel het
gekost heeft.
De gasten betalen.

Je kunt ook [deze Gynzy les](#) op je Digibord tonen om zo de afbeeldingen als je de scènes aan een grotere groep wilt uitleggen. Een account is niet nodig. Op de eerste slide staat een overzicht van alle scènes. Klik op het link-icoontje rechts onderin elke kleine afbeelding om deze afbeelding in het groot te tonen, of gebruik de volgende/vorige pijlen om door de grote afbeeldingen heen te bladeren.

Aanbieden van de rollenkaarten

Er zijn 16 rollenkaarten. Als je deze allemaal aan de leerlingen geeft, is het maar de vraag of ze nog aan spelen toekomen. Bovendien kunnen sommige rollen te complex zijn voor sommige leerlingen. Je moet daarom een selectie maken en/of extra rollen geleidelijk introduceren.

Basisrollen

Begin met het uitdelen van de **basisrollen**. Deze rollen tonen iemand met een neutrale of positieve emotie, zonder bijzondere wensen. Hiermee kunnen kinderen spelen hoe een restaurantsituatie 'normaal gesproken' gaat. Het spelscript geeft ondersteuning bij het uitspelen van de 'normale' situatie in een restaurant.

Complexe rollen - dieetwens

Er zijn vier rollen die een dieetwens (gezond/ongezond) of allergie afbeelden in een denkwolk. Door deze rollen maak je de spelsituatie complexer. Tip: je kun de rol van de ober en kok interessanter maken als je afsprekt dat de kok mag aangeven dat bepaalde gerechten van de menukaart 'op' zijn; de ober moet dan terug naar de klant om samen tot een nieuwe keuze te komen. Leerlingen hebben bij deze vorm van spel minder steun aan het spelscript, omdat ze bepaalde stappen zullen moeten herhalen.

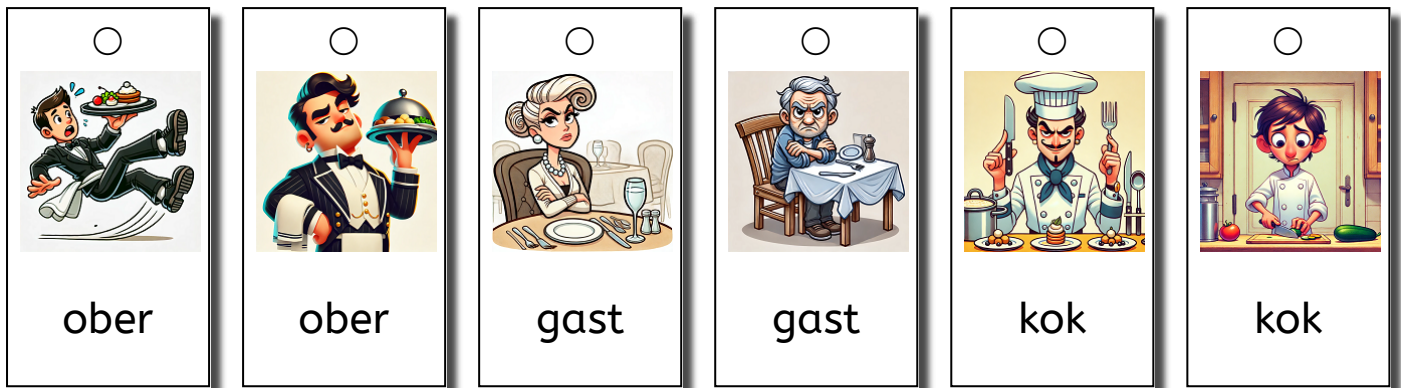
Bedenk van te voren of je wilt dat kinderen een 'dikke' persoon naspelen, of dat je deze rollenkaart juist niet geeft.

Complexe rollen - emotie

Er zijn zes rollen die een karaktertrek of negatieve emotie uitbeelden. Dit zijn de meest complexe rollen. Het is het beste als de leerlingen van te voren met elkaar gaan overleggen wat er 'mis' zal gaan door de karaktertrek of emotie van een van de spelers, en hoe de andere spelers daar vanuit hun rol op gaan

reageren. Met deze verdieping van het spel kun je de oudste, meest ervaren leerlingen uitdagen. De rollen zijn: onhandige ober (aansluitend bij het prentenboek “Een ober van niks”), arrogante ober, ontevreden gast, ontevreden gast, gemene kok, onzekere kok.

Observeren en meespelen

Ga in het restaurant zitten, observeer de kinderen, en breng ze door zelf mee te spelen naar een hoger niveau!

Links

Menukaart van Linda Willemsen:

<https://klasvanjuflinda.nl/spelen/binnen/11618/menukaart-in-de-themahoek/>

Prentenboeken:

<https://www.kinderboeken.nl/boek/een-ober-van-niks/>

<https://boekwijzer.com/product/de-ober-en-de-pinguin/>

Filmpjes:

<https://schooltv.nl/video-item/restaurantje-spelen-wie-komt-er-eten>

<https://www.youtube.com/watch?v=OlglWpezsFg>

<https://www.youtube.com/watch?v=UsjrQxZSHrs>

<https://www.youtube.com/watch?v=1C8nl8eBoq0>

Het spelscript als Gynzy les:

<https://teacher.gynzy.com/nl-nl/board/a4c80854-8de8-493d-982c-c210906580d3>

Copyright

AI gebruik

Ik heb bij dit materiaal gebruik gemaakt van AI om afbeeldingen te genereren bij het door mij bedacht spelscript en bij de door mij bedachte rollen. Ik heb daarom gebruik gemaakt van DALL-E 3, aangestuurd door ChatGPT 4o (betaalde versie).

Ik heb dat gedaan op de volgende manier: Ik heb veel van de door AI gegenereerde afbeeldingen 'handmatig' bewerkt en gecombineerd in het programma Paint 3D van Microsoft.

Een link naar de betreffende AI-chats kun je aanvragen via email (zie de footer). OpenAI beschouwt mij als 'intellectuele eigenaar' van de gegenereerde afbeeldingen: <https://openai.com/policies/terms-of-use/> :

“ Ownership of content. As between you and OpenAI, and to the extent permitted by applicable law, you (a) retain your ownership rights in Input and (b) own the Output. We hereby assign to you all our right, title, and interest, if any, in and to Output.

Afbeeldingen van anderen

Ik heb twee afbeeldingen van anderen gecombineerd met de AI afbeeldingen in het uiteindelijke spelscript. Beide afbeeldingen zijn door de auteurs ter beschikking gesteld onder een [Pixabay licentie](#). Het gaat om de afbeeldingen [Fried egg on toast by Lovelayart2022](#) en [Glass of water by Luxteria](#).

Licentie

De rollenkaarten, het spelscript en deze webpagina worden door mij beschikbaar gesteld onder de [Creative Commons BY 4.0 licentie](#). In het maken van de materialen zijn geen bronnen gebruikt die zich tegen deze licensering verzetten.

